

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie)

F
S
S

Frisia 4-8-1939

„GRONDAAM”.

Yn 't Riedsforslach fen 20 July wirdt de namme „Grondaam” noch alris neamd. En as ik dêr nou hwet oer skriuw, den doch ik dat mei itselde doel, as do't ik it oer de hofsgrêft hie, n.l. om, sa mogelijk, de goede namme yn eare to hâlden en de lettere útfynsels oan 'e kant to krijen.

Yn ús jongestiid neamde men dy feart de *Groundaem*. Men scoe sa sizze den moast dat yn 't Hollânsk *Grondam* wêze. Letter skreau men fen *Grondam*, *Groendam*, *Groedam*, *Groedaan*. It scoe net ûnmogelik wêze det lânmieters en notarissen, det yndertiid al folle stêdljue wierne, op 'e klank ôf, der yn 't Hollânsk mar hwet fen makken, dat hjarren it gaedlikst foarkaem.

Ik haw, om der ris hwet mear fen gewaer to warden, in set forlyn ris oer skreaun oan de hear P. Sipma, lektor yn 't Frysk oan 'e Hege Skoalle to Grins, dy't fen it ûntstean en de bitsjutting fen plaknammen ensfh. stúdzje makke hat.

Hy skriuwt fen *Groundaem* it folgjende: „*Groundaem*, *Groe(d)daem*. De twade foarm is de krekte, de earste is in folksetymologyske foroaring, dy't opkommen is, do't de oare net mear forstien waerd. De warden Grou, Growe, Groe, Groed, Groede, alle-gearre út „grote” ûntstien, bitsjutte: „nijlân”, „nij oanspield lân”, „oangroeid lân”. Se binne ôflaet fen „groeije” lyk as ek: greide, greed, grie. De namme wirdt oerbrocht op it doarp (Grou), ef it wetter (Rjuchte en Kromme Grou), op in sate, in poel, in polder, ensf. Yn „*Groe(d)daem*” moat Groe ef Groed „wetter” bitsjut hawwe, de namme

is dus tige dúdlik”.

Ek Dr. S. van Dorssen skreau my: „Het moet zijn in 't Friesch „Groedaem”, in 't Hollandsch „Groedam”.

En, nou 't ik it dochs oer dy âlde nammen ha, wol ik *Dútslân* der ek mar byhelje. Yn 1926 hat Dr. v. D. yn „*Frisia*” in rige stikken set oer „oud Grouw” en dêrút heljike oan: „It ûntstean fen de namme *Dútsklân* lit him net sa maklik forklearje. Dy hat fensels neat to meitsjen mei it Dútske Ryk.

Ut âlde stikken blykt det de namme Duits-ef *Deutschland* der al yn foarkaem.

„De ynbuyren duytland” sa wirdt *Dútslân* neamd yn in stik fen 1696. „Ynbuyren” is neat oars as in bûrren (buurt) yn it doarp. It earst hat Dr. v. D. de namme oantroffen yn in keapakte fen 1643 „tot Grou in Duytsland” en fierders yn ien fen 1671: „in den dorpe Grou, in 't Quartier van Duytsland genaemt”. De namme is fensels folle âlder, seit de skriuwer.

It wol him wol oan hwet Johan Winkler dêr fen seit yn syn bikende *Nammelyst*, det *Dútslân* it lân wier dat tabiheard hat oan in man dy Doede ef Dodo hjitte en sa *Doedeslân* ef *Doedslân* neamd waerd.

Dit komt de hear Sipma ek as mogelijk foar, al scoe men sa sizze, seit dy, det den de *oe* klank bihâlden wêze scoe. Mar ek hjir kin de folksmûle, faeks wol út koartswilgens *u*, (*Dútsk-lân* fen makke hawwe.

Oannimmelik is it dos det *Dútslân* ôfkomstig is fen *Doedes-* ef *Doedslân*.

Grou.

JM. NIEUWENHUIS.